

Mnogo sem vidil in slišal, pa tudi razno premišljeval te dni o šolstvu na Dunaji, — toda očitno povem, da sem prišel nazaj s tako mislijo, s kakoršno sem šel tje: »Delaj za vero, dom in vladarja!« Nekaj iz tega zbora pa bomo djali drugo pot na rešeto. A. P.

Dopisi in novice.

Iz Trebnega. Že 20 let se je pri nas uganovalo, kako bi se sozidalo novo šolsko poslopje; hvala Bogu! sedaj je dodelano. Preč. gosp. dekan so v cerkvi blagoslovili novo šolsko zastavo, potem smo šli iz cerkve s procesijo v novo šolo, ki je bila za to slovesnost lepo olepšana. Po blagoslovljenji pred šolo smo šli v veliko šolsko sobo, kjer so preč. gosp. dekan povabljenе goste in zbrano ljudstvo blizo tako le ogovorili: »Ne oholna baharija, temuč velika sila nas je morala, da smo zidali novo šolo. Stara šola je bila že tako slaba, da smo jo mogli večkrat popravljati in podpirati, da se ni poderla. Šolska soba je bila toliko tesna, da je šlo komaj 50 otrok vanjo, in za šolo vgodnih otrok imamo blizo 250. Njih eksc. deželni poglavar so se predlanskim sami prepicali, da imamo za tukajšnjo veliko faro premajhno šolo, torej so zapovedali, da naj se zida nova, ter nam za ta namen iz cesarske denarnice obljubijo 1500 gold., ktere smo tudi res kmali prejeli. Začeli smo novo šolo zidati lansko leto mesca rožnika, in sedaj že blišči vsa čedno izdelana pred nami. V to novo poslopje se je danes preselila nova šola. Morda bi kdo mislil, da se je s to preselitvijo hotlo vstrezati dandanašnjim brezvernikom, ki na vse gerlo kričé: „Ločite šolo od cerkve!“ — toda ni tako; v tej novi, prostorni šoli bota lahko podučevala dva učenika, in napis te šole bo: „Katoliška šola“. — Dalje so gosp. govornik razlagali namen dobre šole in so staršem priporočevali, da naj bi radi otroke v šolo pošiljali in tako spolnovall svoje dolžnosti, da bi podpirali učenike pri odgoji in podučevanju. Sklenili so z besedami: „Slava in zahvala našemu svetlemu cesarju in vsem, ki so z denarjem ali kako drugače pripomogli, da se je dodelalo to novo poslopje“.

Potem je bilo pervikrat šolsko spraševanje v novi šoli. Z Bogom!

Iz Radgone na Štajerskem. C. k. poglavarstvo je dovolilo, da se tu napravi mestna glavna šola. Srenjski odbor je precej razpisal učiteljske službe in učitelje postavil, ter vse to naznanil c. k. poglavarstvu rekši, da se bode nova šola že to šolsko leto začela. Sedaj pa ni gotovo, če se bode res tako zgodilo, ali ne, ker vlada vsled svojih postavnih pravic do šole ne poterdi učiteljev, ki jih je izvolil in postavil mestni odbor, temuč mu ukazuje, da naj se njih prošnje pošljejo škofijstvu, in še le potem, ko jih poterdi škofijstvo, bode c. k. poglavarstvo postavilo učitelje, če so zmožni za te službe.

Iz Gorice. 14. sept. — Danes zjutraj se je slovesno končalo šolsko leto na tukajšnji normalki. Po peti maši v cerkvi sv. Ignacija grejo učenci in njihovi obiskovalci v normalkino sobano, kjer so se imela deliti darila. Stovesnost je posebno poviševala pričujočnost Nj. eksc. našega nadškofa in preč. g. Budala, višega šolskega ogleda. Brž začetka je pozdravilo goste milo slovensko petje (med drugimi pesmami so posebno ginljivo peli „Tam za goro“ in „Po jezeru“). Učence je znani g. Hribar v petji tako izbrihtal, da so bili v čast njemu, šoli in vsem Slovencem. Vvodni govor je bral skoraj pol ure g. Vogrič, direktor na normalki in sicer *italianski*. Govorili so potem povrsti učenci. Nemški poprime besedo *A. Starec* iz Šturij in govori olikano pa zares izvrstno, škoda, da mu niso slovenskega govora izročili. Tudi italianski mali govornik se je kaj dobro obnesel. Zadnji je govoril po slovenski *Andrej Uršič*. Italianskemu, posebno pa slovenskemu govorniku so obilno ploskali, pri nemškem je pa tišina glasno klicala. Po zvršenih govorih so Nj. eksc. svetli nadškof last-noročno darila delili. S cesarsko himno se je zvršila svečanost. — Iz klasifikacije zvemo, da je bilo letos na normalki, v nedeljski šoli in v učiteljskem pripravništvu skupaj 685 učencev; in sicer: v četrtem razredu v obeh razdelkih 136 (70 v italianskem, 66 v slovenskem); v tretjem razredu 151 (80 v ital. 71 v slovenskem); v drugem razredu 129; (74 v ital., 55 v slov.); v prvem razredu 123 (93 v ital. in 30 v slov.); v nedeljski šoli 117, in učiteljskih pripravnikov 29. Posebno bi bilo želeli, da bi nam konecletna izvestja kaj več prinesla, kakor sama suha imena, po zgledu manjših šol na Kranjskem.

(„Domovina.“)

Iz Ljubljane. Pri učiteljskem spraševanju 24. in 25. preteč. m. je bilo 5 učiteljev iz dežele.

— Učiteljske službe v. c. k. normalki so tako le podeljene: G. Karol Legat je vodja, g. Jožef Klemenčič katehet, g. Franc Lesjak, dosedanji vodja in katehet idrijske glavne šole, je prvi, g. Martin Ivanetič drugi, g. Mihael Putrè pa tretji učitelj, zadnja oba dosedanja učitelja v normalki; g. Jan. Eppich, dosedanji podučitelj v normalki, je sedaj prvi, g. Ivan Tomšič iz terziške glavne šole pa drugi podučitelj. Postranski razredi ostanejo začasno tako, kakor so bili do sedaj.

— Vse ljubljanske šole se začenjajo danes 1. t. m. Učencev je mnogo; dela bo dovolj. Bog daj srečno novo šolsko leto učencem in učiteljem!

— Knjižnjica za kmeta, ki jo spisuje g. Ferd. Ripšl in jo podpira Lud. vii. pl. Gutmansthal-Benvenuti, je že v tretjič natisnjena. Prodajo jo g. Lerher v Ljubljani po 10 kr.

 Pridjan je Kazavec št. 6., 2 strani.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:
Jož. Rudolf Millo.